

Nr 1379

av herr Jonsson i Alingsås och fröken Eliasson
angående stödet för produktion av läromedel.

SÖ erhöll budgetåret 1969/70 särskilda medel för ett intensifierat utvecklingsarbete med läromedel för specialundervisning. Detta arbete har tillsammans med andra insatser resulterat i ett stort antal läromedel främst för gravt handikappade.

En stor svårighet i denna verksamhet har dock varit att finna lämpliga och intresserade producenter med nödvändig och tillräcklig kunskap i dessa komplicerade produktionsfrågor. I och med möjligheterna att fr. o. m. budgetåret 1972/73 ge produktionsstöd för detta ändamål har läget förbättrats.

I Läromedelsutredningens slutbetänkande (SOU 1971:91) behandlas också dessa frågor, och i prop. 1973:76 Samhällsinsatser på läromedelsområdet föreslås ytterligare produktionsstödsinsatser. En uppräknig av anslaget till produktionsstöd skedde budgetåret 1973/74 med 700 000 till 1 700 000 kronor. Samtidigt föreslås att fördelningen av produktionsstödsmedel fr. o. m. budgetåret 1974/75 överförs till Statens institut för läromedelsinformation (SIL). I avvaktan på särskild proposition avseende vissa läromedelsfrågor har i riksstatsförslaget upptagits ett preliminärt belopp av 1 850 000 kronor.

Behovet av stöd till produktion av läromedel har visat sig avsevärt större än man beräknat. Tilldelningen av sådant stöd har således skett till specialundervisning, vuxenutbildning, invandrarundervisning och gymnasieskolans yrkesinriktade linjer samt till andra bristområden. I synnerhet är behovet stort i fråga om särskilda läromedel för de elever som har det svårast i skolarbetet, dvs. döva, blinda, rörelsehindrade, psykiskt utvecklingsstörda och intellektuellt utvecklingshämjade.

Detta medför att prioriteringar av olika elevgruppers behov måste ske. Det föreligger stor risk vid ett sådant förfarande, dvs. att väga gravt handikappades behov av stöd för produktion av läromedel mot behoven på yrkesinriktade linjer med få deltagare. Den förra gruppen är nämligen helt hänvisad till denna enda insats, t. ex. överföring av en vanlig bok till blindskrift eller anpassning för gravt språkligt handikappade till en för dem adekvat nivå.

Tillgången av expertis på detta område är också synnerligen begränsad, och man bör därför tillse att den sakkunskap skolöverstyrelsen förfogar över används för detta ändamål. Hela förarbetet och uppföljningen av gjorda satsningar bör därför liksom hittills ligga kvar på skolöverstyrelsen. Om en överföring ändå sker till SIL måste garantier skapas för att en tillfredsställande fack- och ämnesmässig prövning av läromedlens kvalitet och pedagogiska utformning sker. SIL har f. n. bristfälliga resurser för att

kartlägga de kvalitativa och kvantitativa brister som föreligger inom specialundervisningen. Av resursskäl har SIL f. n. inte heller möjligheter att, i det läromedelsregister institutet för, ägna specialundervisningen tillräckligt utrymme. Enligt de direktiv utbildningsdepartementet utfärdat skall institutet fördela de särskilda medlen för produktionsstöd till områden där läromedelsbrister föreligger. Direktiven ger inte utrymme för en fördelning på kvalitativa grunder. Följden blir att utrymmet för stöd till specialundervisningen blir helt otillräckligt i förhållande till behoven. Bedömningen sker nämligen med hänsyn tagen till listningen av läromedel, för vilken SIL i vad gäller specialundervisningen således har otillräckliga resurser.

Med anledning av att departementschefen enligt statsverkspropositionen avser att under våren framlägga särskild proposition angående vissa läromedelsfrågor och därför nu i anslagsposten angivit endast ett preliminärt belopp, avstår vi nu från särskilt yrkande i anslagsfrågan. Vi förutsätter emellertid, att en uppräknig av anslaget kommer att ske. Enligt vår mening bör en betydande del av stödet användas inom bristområden i syfte att vidareutveckla de insatser som redan gjorts i det pedagogiska utvecklingsarbetet och stimulera ökade insatser främst inom specialundervisningens område.

Med stöd av vad som ovan anförts hemställer vi

1. att riksdagen ger Kungl. Maj:t till känna vad som i motionen anförts om anlitan- de av tillfredsställande fack- och ämnes- mässig expertis vid bedömningen av frågor om produktions- stöd till läromedel,
2. att riksdagen ger Kungl. Maj:t till känna att fördelningen av produktionsstödet till läromedel måste ske på kvalitativa grunder och med särskild hänsyn tagen till behoven inom specialundervisningen i enlighet med vad som i motionen anförts.

Stockholm den 26 januari 1974

ELVER JONSSON (fp)

ANNA ELIASSON (c)

i Alingsås